

Nephelepteryx nebulosa L.

Tidigt på våren 1924 — 31 mars — fann jag i Ryssby, Krb. l. just när den lilla Ryssbybäcken rivit men medan den närbelägna sjön ännu hade landfast is en stor bäckslända, som visat sig vara *Nephelepteryx nebulosa*. Den följande våren var något tidigare; redan den 21 mars visade sig den första bäcksländan; sjöns is bar, bäcken delvis öppen. Sedan återfanns *Nephelepteryx* först i mars 1931, då talrika ex. togos vid Borensberg (Brunneby s:n, Ög.), där de kröpo på Motala ströms iskanter.

Bland de första 1924 funna exemplaren var det ett kopulerande par; honan bar redan en spermatofor-liknande bildning. Flera ex. togos därför hem levande och släpptes i en låda med en glasskiva som lock. Efter en stund hördes svaga knackningar från lådan, som befanns vara en god ljudförstärkare. Det visade sig att ♂♂ ibland slogo bakkroppens spets flera gånger mycket hastigt mot underlaget varefter de sutto orörliga ett tag liksom lyssnande efter svar på sin signal. Vid upprepade tillfällen iaktogs att det efter en stunds tystnad i lådan kom en period då ♂♂ signalerade tätt efter varandra. Ibland kommo ♂♂ i häftig darrning före knackningarna; efter signalen sutto de alltid lyssnande. Vid två tillfällen då ♂ vid avslutandet av signalen hade bakkroppen böjd mot underlaget sågs att den på 8:e leden befintliga »bukblåsan», som vikits något ut från kroppen, var tryckt mot underlaget. Det torde således vara med 8:e leden och då främst med »bukblåsan», som ljudet framkallas; de sista lederna hållas något uppåtböjda. I det fria har jag några gånger sett och en gång hört en sådan signal. Den ljudframbringande hanen satt i sista fallet på en torr algren omkring $\frac{1}{2}$ m. från mig.

Om lådan med *Nephelepteryx* är ljudelig höras signalerna ganska långt; har flera gånger vaknat och i nattens stillhet hört ett ljud, som först ej förståtts men som sedan visat sig komma från den omkring 5 m. avlägsna *Nephelepteryx*-lådan. Knackningarna påminna om dödsurets, men följa mycket hastigare på varandra; hela signalen är kortare.

När två ♂♂ mötas göra de oftast parningsförsök, varvid den som kommer underst trycker bakkroppens 8. led mot underlaget. Den övre böjer bakkroppen uppåt mot den undres snett uppåtriktade vingar. En ♀ böjer vid möte bakkroppen uppåt och sparkar och biter ifrån sig. Efter kopulationen bär ♀ en först blåvit, halvt genomskinlig, sedan kritvit, tapplik knappt millimeterlång spermatofor, som hon sedan efter en 3 à 4 timmar biter sig fri från.

Österkorsberga i jan. 1934.

Daniel Gaunitz.